

28 березня 2014 р. у Комітеті з питань науки і освіти відбулося широке громадське обговорення концептуальних засад розвитку Національної академії наук України в контексті підготовки змін до законів України щодо науки

У Комітеті з питань науки і освіти проходить напрацювання змін до Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність». У контексті цих змін важливим є питання розвитку Національної академії наук України, відповідальної за проведення і координацію фундаментальних і прикладних досліджень з найважливіших проблем держави.

25 грудня 2013 р. постановою президії НАН України затверджена Концепція розвитку Національної академії наук України. Нині академія проводить роботу з розробки заходів щодо її реалізації. Про основні положення Концепції розвитку Національної академії наук України розповіли академіки НАН України А. Наумовець та А. Загородній.

У роботі наради взяли участь понад 80 представників наукових кіл, громадських організацій, органів державної влади, журналісти. Понад 20 осіб долучилися до обговорення.

Учасники зосередилися на питаннях державного та громадського управління науково-технічною сферою, створення системи прогнозування та розробки пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, належного фінансування та демократичних форм його розподілення, збільшення частки конкурсного та грантового забезпечення наукових досліджень, підвищення відповідальності за якість та використання результатів науки, оздоровлення наукового середовища та підвищення статусу наукового працівника та вченого, особливій увазі до підготовки молодих кадрів. Зокрема, приділено увагу питанням внутрішньої організації та життя наукового середовища академії. Враховуючи, що в академії зосереджена наукова еліта держави, мають бути створені ефективні умови її самоорганізації, самозбереження і максимального спрямування на кінцевий результат.

Наводилися приклади організації науки у США, деяких країн Європейського Союзу. Зрозуміло, що слід врахувати все найкраще. Але слід зосередитись на тих новаціях, які дадуть максимальний ефект на ґрунті наших особливостей і традицій.

Були висловлені і думки з загальною критичною оцінкою Концепції. При цьому наголошувалося на необхідності комплексного багатостороннього емпіричного аналізу наявного стану речей у державі та науці методами юриспруденції, соціології, економіки, наукометрії, наукознавства, філософії науки, тощо.

Учасники наради підтвердили позицію про те, що відродження та економічне зростання країни, особливо в кризовій ситуації, можливо забезпечити лише за умови пріоритетної підтримки галузей освіти і науки України. Про це свідчить і позитивний досвід ставлення до цих сфер у кризовий період 30-х років США, повоєнній Німеччині тощо. Отже, передусім саме держава має змінити своє ставлення до науки та забезпечити сприятливі умови діяльності науково-технічної сфери в Україні.

На завершення обговорення голова комітету Л. Гриневич наголосила, що напрацювання громадського обговорення будуть враховуватись під час підготовки нової редакції закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», над яким нині працює комітет. Голова комітету поінформувала, що Верховна Рада України прийняла рішення про проведення 2 липня 2014 р. парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», які стануть серйозним майданчиком продовження плідної дискусії з питань реформування та розвитку науки в Україні та опрацювання підготовлених змін до закону про науку (*Семенюк С. 28 березня у Комітеті з питань науки і освіти відбулось широке громадське обговорення концептуальних засад розвитку Національної академії наук України в контексті підготовки змін до законів України щодо науки // Комітет з питань науки і освіти (<http://kpo.rada.gov.ua>). – 2014. – 31.03*).